

1 of 269

ORIENTAL UNIVERSITETI

**RAQAMLI TILSHUNOSLIK VA
TARJIMASHUNOSLIK: ZAMONAVIY
TAHLIL, MUAMMOLAR VA
ISTIQBOLLAR**

FEVRAL 16-17, 2026

TOSHKENT

UO‘K 821.512.161

Mas’ul muharrir:

Mamataxunov Nozimjon - Oriental universiteti rektori

Ma’sul muharrir o‘rinbosari:

Nasirova Malika Oriental universiteti Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektori

Tahrir hay’ati:

Nasirov Dilshod Oriental universiteti Tillar-2 kafedrası mudiri, PhD.
Islomjonova Xazifa Oriental universiteti Tillar-2 kafedrası professori.
Radjabov Nasir Oriental universiteti Tillar-2 kafedrası professori.
Muratxodjayeva Feruzaxon Oriental universiteti Tillar-2 kafedrası dotsenti

Tashpulatova Shirina Oriental universiteti Tillar-2 kafedrası katta o‘qituvchisi, PhD.

Taqrizchilar:

Yuldasheva Nargiza O‘zDJTU dotsenti
Esanov Uktam Oriental universiteti Tillar-2 kafedrası professori

To‘plamdan o‘rin olgan maqolalarning saviyasi, sifati va ilmiy dalillarning haqqoniyligi hamda mazmuni uchun mualliflar mas’uldirlar.

Ushbu to‘plam Oriental universiteti Kengashining 2026-yil “9” yanvardagi 7-sonli bildirigiga asosan nashrga tavsiya etilgan.

© Oriental universiteti, 2026

ZAMONAVIY TA'LIMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH AHAMIYATI

<https://zenodo.org/records/18622416>

Rahmatullayeva Gulbahor Asadulla qizi

Oriental universiteti, IFK – 301 guruh talabasi.

Ilmiy rahbar: Suyunova Maftuna Do'sqobil qizi

Oriental universiteti, "Tillar-2" kafedrası katta o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning o'rni, ularning joriy etilishi, samaradorligi va istiqbollari ilmiy-nazariy hamda amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Ta'lim jarayonining raqamli transformatsiyasi o'qitish metodlari, pedagog va o'quvchi o'rtasidagi o'zaro munosabatlar hamda ta'lim resurslaridan foydalanish shakllarini tubdan o'zgartirmoqda. Sun'iy intellekt, onlayn ta'lim platformalari, ochiq ta'lim resurslari, raqamli kutubxonalar va avtomatlashtirilgan baholash tizimlarining ta'lim sifati va samaradorligiga ta'siri yoritiladi. Shuningdek, O'zbekistonda ta'limni raqamlashtirish jarayonidagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: *raqamli texnologiyalar, raqamli ta'lim, sun'iy intellekt, masofaviy ta'lim, onlayn platformalar, raqamli transformatsiya.*

Аннотация. В данной статье с научно-теоретической и практической точек зрения анализируются роль цифровых технологий в современной системе образования, особенности их внедрения, эффективность и перспективы развития. Цифровая трансформация образовательного процесса коренным образом изменяет методы обучения, взаимодействие между педагогом и обучающимся, а также формы использования образовательных ресурсов. Рассматривается влияние искусственного интеллекта, онлайн-образовательных платформ, открытых образовательных ресурсов, цифровых библиотек и автоматизированных систем оценивания на качество и эффективность образования. Также обоснованы проблемы цифровизации образования в Узбекистане и пути их преодоления.

Ключевые слова: *цифровые технологии, цифровое образование, искусственный интеллект, дистанционное обучение, онлайн-платформы, цифровая трансформация.*

Abstract. This article provides a scientific-theoretical and practical analysis of the role of digital technologies in the modern education system, their implementation, effectiveness, and future prospects. The digital transformation of the educational process fundamentally changes teaching methods, interactions between teachers and learners, and the ways educational resources are used. The impact of artificial intelligence, online learning platforms, open educational resources, digital libraries, and automated assessment systems on the quality and effectiveness of education is

examined. In addition, the challenges of digitalizing education in Uzbekistan and possible ways to address them are substantiated.

Keywords: *digital technologies, digital education, artificial intelligence, distance learning, online platforms, digital transformation.*

KIRISH. XXI asr raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi bilan tavsiflanib, jamiyatning barcha sohalarida, xususan, ta'lim tizimida tub o'zgarishlarni yuzaga keltirdi. Raqamli transformatsiya natijasida an'anaviy ta'lim modeli raqamli muhit bilan uyg'unlashib, masofaviy, aralash va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim shakllari keng qo'llanila boshladi. COVID-19 pandemiyasi esa butun dunyoda onlayn ta'limning jadal joriy etilishiga turtki bo'ldi. O'zbekistonda "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida ta'lim tizimini modernizatsiya qilishga qaratilgan islohotlar amalga oshirilmogda. Mazkur maqolaning maqsadi – zamonaviy ta'limda raqamli texnologiyalarning imkoniyatlari, samaradorligi va istiqbollari ilmiy asosda tahlil qilishdir.

ASOSIY QISM. Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi o'quv jarayonining mazmuni, shakli va metodikasini tubdan yangilamoqda. Raqamli vositalar axborotga tezkor kirish, interaktiv o'qitish hamda ta'lim jarayonini moslashuvchan tashkil etish imkonini yaratadi. Elektron darsliklar, multimedia materiallar, virtual laboratoriyalar, raqamli kutubxonalar va ochiq ta'lim resurslari o'quvchilarning mustaqil bilim olishini qo'llab-quvvatlab, ularning o'quv faolligi va motivatsiyasini oshiradi. Natijada o'zlashtirish darajasi yaxshilanib, pedagoglarning darsni rejalashtirish, monitoring qilish va baholash jarayoni soddalashadi hamda samaradorlik ortadi [4].

So'nggi yillarda onlayn platformalar va masofaviy ta'lim tizimlarining keng rivojlanishi ta'limning hududiy va vaqt jihatidan cheklovlarini sezilarli darajada kamaytirdi. Xususan, Moodle, Google Classroom, Coursera, edX hamda Ziyonet kabi platformalar ta'lim resurslarini joylashtirish, topshiriqlar berish, testlar tashkil etish va natijalarni avtomatik baholash imkonini bermogda. Bunday tizimlar o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi doimiy muloqotni ta'minlab, aralash (blended) ta'lim modelini samarali yo'lga qo'yishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, masofaviy ta'lim chekka hududlarda yashovchi, ishlayotgan yoki jismoniy imkoniyati cheklangan shaxslar uchun ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi va ijtimoiy tenglikni ta'minlashga yordam beradi [7].

Ta'lim jarayoniga sun'iy intellekt texnologiyalarining kirib kelishi esa raqamli transformatsiyaning yangi bosqichini boshlab berdi. Adaptiv ta'lim tizimlari o'quvchilarning bilim darajasi, qiziqishi va o'zlashtirish sur'atini tahlil qilib, individual ta'lim trayektoriyasini shakllantiradi. Avtomatlashtirilgan baholash mexanizmlari va ta'lim analitikasi pedagoglarning ish yukini kamaytirib, baholash jarayonining ob'ektivligini oshiradi. Chatbotlar va virtual maslahatchilar esa o'quvchilarga tezkor maslahat berish orqali mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bunday yondashuv shaxsga yo'naltirilgan ta'limni samarali amalga oshirishga xizmat qiladi [8].

Biroq, ta'limni raqamlashtirish jarayoni qator muammolar bilan ham kechmogda. Xususan, hududlar o'rtasidagi raqamli tengsizlik, internet tezligi va texnik infratuzilmaning yetarli emasligi, ta'lim muassasalarining moddiy-texnik bazasi sustligi hamda pedagoglarning raqamli kompetensiyalarining yetarli darajada shakllanmaganligi jarayon samaradorligiga salbiy ta'sir

ko'rsatmoqda. Bundan tashqari, masofaviy ta'lim sifatini baholashning yagona mezonlari va metodik asoslari to'liq ishlab chiqilmagan. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun ta'lim muassasalarini zamonaviy texnik vositalar bilan ta'minlash, internet qamrovini kengaytirish, pedagoglarning AKT bo'yicha malakasini oshirish hamda milliy raqamli kontentni rivojlantirish zarur hisoblanadi [10].

XULOSA. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonining samaradorligini oshirib, ochiq va moslashuvchan muhitni shakllantiradi. Kelajakda sun'iy intellekt va innovatsion platformalar asosida ta'lim tizimi yanada takomillashadi hamda raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. OECD. Digital education outlook. – Paris, 2021.
2. Raqamli O'zbekiston – 2030 strategiyasi. – Toshkent, 2020.
3. Bates A. Teaching in a Digital Age. – Vancouver, 2019.
4. Anderson T. The Theory and Practice of Online Learning. – Athabasca University Press, 2020.
5. Selwyn N. Education and Technology. – London, 2021.
6. Holmes W. Artificial Intelligence in Education. – Boston, 2019.
7. Means B. Learning Online. – New York, 2014.
8. Siemens G. Learning analytics and educational data mining // Educational Technology & Society. – 2018.
9. Alimov R, Xodjaye B. Masofaviy ta'lim asoslari // Xalq ta'limi. – 2022.
10. Qodirov A. AKTdan foydalanish metodikasi. – Toshkent, 2021.
11. <https://ziyonet.uz/ru>
12. <https://www.unesco.org/en/digital-education>